

Så knäcker vi långtidsarbetslösheten

– förslag och idéer

Kompetensförsörjning är en utmaning för stora delar av näringslivet. Samtidigt är arbetslösheten stor, särskilt bland personer med funktionsnedsättning eller med utländsk bakgrund. Det finns arbetskraft som inte tas tillvara!

Under Almedalsveckan 2022 skapade Iris en arena för olika aktörer att samtala om hur vi möjliggör plats för fler på arbetsmarknaden. Tillsammans identifierade vi flaskhalsar. Under 2023 samlade vi en mindre grupp där vi tog fram förslag. Här är en sammanfattning av våra idéer.

Arbetsgivare

Universell Utformning av Arbetsplatser (UUA) som "krav" i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Universell utformning av arbetsplatser (UUA) är en modell för hur arbetsplatser blir mer inkluderande genom att utveckla arbetsmiljö, arbetssätt och kompetensförsörjning.

Universell utformning innebär att produkter, miljöer och program utformas för att vara så tillgängliga som möjligt för alla användare. Detta innebär att man strävar efter att "göra rätt från början", vilket är en viktig del i arbetet för att uppnå Agenda 2030:s mål för hållbar utveckling.

Säkerställ universell utformning inom arbetsmarknadspolitiken för att undvika skapande av nya hinder med offentliga medel. Förstärk lagar och standarder för tillgänglighet på arbetsplatsen.

Snabba på förloppet av subventionerade anställningar.

Många arbetsgivare ställer sig positiva till att anställa personer med särskilda anpassningar. Handlägningsprocessen för subventionerade anställningar kan dock upplevas komplex och tidskrävande.

Förenkla och förkorta processen så att fler företag tar steget att anställa personer med behov av an-

passningar. Till exempel genom en certifiering där företag slipper lämna in all grundläggande information inför varje ny anställning.

Förstärkt kunskapsstöd till arbetsgivare.

Många arbetsgivare använder webbaserade verktyg i rekryteringsprocessen, där bristande kunskap om tillgänglighet kan leda till oavsiktlig exkludering av personer med funktionsnedsättning eller språksvaga. Dessa individer löper dessutom större risk att drabbas av avslutade provanställningar på grund av kulturkrockar och annan okunskap.

Utveckla tjänster som erbjuder råd och stöd till arbetsgivare kring anställning och hantering av mångfald på arbetsplatsen. Detta innebär en utvidgning av nuvarande arbetsmarknadspolitiska stöd, som traditionellt fokuserar på arbetssökande, till att även omfatta resurser för arbetsgivare. Genom att utrusta arbetsgivare med nödvändig kunskap och verktyg som tex utbildning, handledning och supportservice, kan arbetsplatser bli mer inkluderande och tillgängliga för en bredare grupp av arbetssökande.

Individer

Möjlighet att ta del av förstärkt stöd på arbetsplatsen.

Personer med funktionsnedsättningar eller begränsade språkfärdigheter möter ofta hinder i att både hitta och behålla anställning.

Tillhandahåll anpassat och effektivt stöd som bygger på metodiken ”Supported employment” som inte bara hjälper individer att få arbete, utan också säkerställer att de kan behålla och trivas i sina arbeten. Det är viktigt att stödet är långsiktigt, för att inte bara underlätta anställningsprocessen, utan också för att säkra att arbetstagaren kan behålla sitt arbete på lång sikt.

Planera nästa insats i tid.

För att effektivisera övergångar för individer mellan olika samhällsinsatser, som exempelvis efter avtjänat straff, genomgången behandling eller från kommun till Arbetsförmedling, krävs förbättrat samarbete mellan myndigheter och andra aktörer.

Det nuvarande samarbetet, ofta baserat på individuella kontakter snarare än strukturerade processer, leder många gånger till att samma individer återfaller i kriminalitet, sjukskrivning eller annan form av utanförskap.

Det är viktigt att öka kraven på samverkan genom Samordnad Individuell Plan (SIP) och underlätta hanteringen av sekretess, för att skapa en mer strukturerad och effektiv process för dessa övergångar.

Samhällsaktörer

Främja samverkan - underlätta sekretessen.

För att underlätta individers övergång till arbetsmarknaden är ett tidigt och effektivt samarbete

mellan myndigheter och relevanta aktörer avgörande. Utmaningar relaterade till sekretess mellan olika myndigheter behöver adresseras.

Regeringens pågående utredning för att underlätta informationsutbyte, främst i syfte att bekämpa brottslighet, bör även inkludera åtgärder som förklarar samverkan för arbetsmarknadsinsatser och social återanpassning.

Låt do:ers gå först! Innovativa pilotprojekt med tydlig uppföljning.

För att främja innovation, bör företag och organisationer, som kan agera snabbare än myndigheter och kommuner, leda vägen med pilotprojekt. Genom att öppna upp för fler sådana projekt, med möjlighet till snabb implementering kan nya arbetssätt testas agilt. Med strukturerad uppföljning och utvärdering av framgångsrika metoder kan de sen utvecklas till etablerade tjänster.

Arbetsökande med funktionsnedsättning måste få rätt stöd!

Ta del av Iris och Wiljagruppens öppna brev till den kommande arbetsmarknadsministern från augusti 2022.

Läs Almeegas rapport Så bryter vi långtidsarbetslösheten från juni 2023.